

Staricpat

Газета Віцебскай Рады Партыі БНФ і руху БНФ «Адраджэньне»

№4(7), красавік, 2000 г.

26 красавіка 2000 года ў Віцебску адбудзецца мітынг, прысьвечаны гадавіне чарнобыльскай трагедыі.

Запрашаем вас прыйсці падтрымаць удзельнікаў ліквідацыі аварыі на Чарнобыльскай АЭС і выказаць нязгоду з праводзімай палітыкай кіраўніцтва дзяржавы на вытворчасці прадуктаў харчавання ў забруджанай зоне, мізэрных кампенсацый ахвярам аварыі, засьведчыць, што толькі ў незалежнай дэмакратычнай дзяржаве – вырагаваньне беларускае нацы!

Мітынг пачнецца ў 18.00 на плошчы ім. Леніна. Будзем разам!

Складана гаварыць пра адзіную дзяржаву

14 красавіка на ініцыятыве абласной каардынацыйнай рады дэмакратычных партый і грамадзкіх аб'яднанняў у Віцебску прайшоў "круглы стол" паміж палітыкамі і дзеячамі наўрадавага сэктара Віцебшчыны і Смаленічыны.

Сустрэча была прысьвечана праблемам супрацоўніцтва Беларусі і Расеі. Віцебскі бок прадстаўляў шырокі спектр палітычных і грамадзкіх структураў: Фонд імя Льва Сапегі (ён жа і арганізатар мерапрыемства, за што яму вялікі дзякуй!), партыя БНФ (ініцыятар дыялёгу), Аб'яднаная грамадзянская партыя, Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (На-

родная грамада), Партыя камуністаў беларуская, мясцовыя аддзяленьні Праваабарончага цэнтру "Вясна" і Беларускага Хельсынкскага камітэта, Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны, дэпутаты гарадскога Савета, прадстаўнікі бізнэс-колаў. Са Смаленска на "круглы стол" прыехалі дзеячы Камуністычнай партыі Расейскай Фэдэрацыі, прадстаўнікі гарадскога Савета Валеры Кузьняцоў і Уладзімер Заградзкі.

Дыскусія, нягледзячы на мноства тэмаў, такці іначай зводзілася да пытання аб беларуска-расейскай інтэграцыі. Усе выступоўцы крытычна ставіліся да працэсу аб'яднання.

Расейцы паўшчувалі некастрымліваныя палітыкаў за стрымліваньне інтэграцыйных памкненняў. Маўляў, аб'ядноўваемся дрэнна, бо надта ж павольна (тармазюць інтэграцыю розныя чубайсы і дзідзя Сэм!).

Беларускі ж бок, нягледзячы на разнастайнасьць святапогляднай палітры сваіх прадстаўнікоў, быў адзіны: гульні ў Саюз – гэта палітычная кан'юктуршчына.

Гаварыць пра стварэньне аб'яднанай дзяржавы зараз вельмі складана, — адзначыла ў сваім выступе дэпутат Віцебскага гарсавета, сакратар гаркама ПКБ Галіна Барэйка.

Думка прадстаўніцы кампартыі знайшла рознабаковае абгрунтаваньне ў прамо-

вах іншых беларускіх удзельнікаў міжнароднай сустрэчы.

Смаленскія госьці са свайго боку актыўна адстойвалі ідэю аднаўленьня братэрскіх народаў, аб'яднаньня дзьвюх дзяржаў.

Перакаваць беларусаў ім не ўдалося. Расейскі бок таксама застаўся пры сваім меркаваньні.

Аднак усе ўдзельнікі прыйшлі да высновы, што такія сустрэчы рэгіянальных эліт трэба працягваць. Наступнае спатканьне хутчэй за ўсё адбудзецца на смаленскай зямлі. Чакаецца, што дыялёг пройдзе пры больш шырокім удзеле расейскіх прадстаўнікоў.

*Юрась Сьцяпанай
Працяг на ст. 6.*

Заснавальнік:

Віцебская рада
БНФ «Адраджэньне»

Выдавец:

Цэнтар Моладзевых
Ініцыятываў «Контур»

Галоўны рэдактар:

Канстанцін Смолікаў
Адказны за выпуск:

Юры Сыцяпанай

Дызайн і вёрстка:

Сяржук Серабро

Рэдакцыйная рада:

Юры Землякоў,
Алесь Казакоў,
Юры Корбан,
Іван Марозаў,
Міхась Паўлаў,
Канстанцін Смолікаў,
Юры Сыцяпанай,
Ігар Цішкін,
Васіль Шалухін

Тэл./факс рэдакцыі:

/0212/21-62-35

E-Mail:

kontur@vitebsk.net

HTTP:

www.vitebsk.net/kontur

Рэдакцыя знаёміцца з
карэспандэнцыяй, не
ўступаючы ў перапіску.

Матэрыялы
не рэцэнзуюцца
і не вяртаюцца.

Пункты погляду
рэдакцыі і аўтараў
могуць не супадаць.

Друк:

Віцебскае аддзяленьне
Фонду імя Льва Сапегі

Наклад:

299 паасобнікаў

Друкуецца на
правах рукапісу
для ўнутранага
карыстання.

Вядома, што гістарычны горад вызначаецца ня толькі напісанай і міфалогічнай гісторыяй, а таксама краявідамі, тапанімікай, архітэктурай і культурай адносінаў жыхароў да сваёй спадчыны. Гэтая культура павінна быць зьберагаючай, а не ператвараць спадчыну ў парахню бяспамятка.

Знешнія аблічча нашага горада на працягу доўгіх гадоў вызначалася ў асноўным прыхамасцю высокіх, але ў сваёй большасці далёкіх ад нацыянальнай свядомасці, чыноўнікаў і часткай адмыслоўцаў, якія па сваёму грамадзка-генэтычнаму паходжанню тоесны гэтэму чынавенству.

Часта гэтыя «творцы» і самі выступалі з разбуральнай ініцыятывай толькі дзеля зацвярджэння сваіх асоб у якасці знакавых постацей на руінах гістарычнай спадчыны.

Паступова, крок за крокам, у нашым горадзе разбурана тое, што падлягала аднаўленьню і нават разбурана існаваўшае, якое павінна было стаць матэрыяльным увасабленьнем духоўных

каштоўнасцяў і ўпрыгожваньнем гістарычнага цэнтара (прыгадаем ансамбаль будынкаў на плошчы Свабоды, ансамбаль культурных, гандлёвых і будынкаў радавой забудовы насупраць ратушы, будынкi па вуліцы Талстога і інш.).

Сёння размова ідзе пра будаўніцтва, што пачалося каля летняга амфітэатра, у «лепшых» традыцыях «украшательства» нашага горада робіць чарговы крок, які разбурае старажытны абарончы вал побач з зафіксаванымі рэшткамі крэпасных умацаваньняў XIV ст. На іх ужо спакнуліся віцебскія дойліды, калі будавалі побач з гістарычным і археалагічным помнікам прыбыральню.

Праектыроўшчыкаў і былога сакратара абкама У. Грыгор'ева папярэдзвалі аб непрыдатнасці выбранага месца для гучных відовішчаў, але гэтая думка была праігнаравана. Зараз робіцца тое самае і зноў аглушальна будучы грывець мэлэдзі, узмоцнены сучаснымі прыстасаваннямі побач з Душаўскім ровам, дзе у 1917 годзе растрэльвалі нежа-

данных для новай улады віцбялін.

Далёкія продкі-язычнікі спраўлялі трызну ў выглядзе рыстальшца на могілках памёрлых. Гэтым яны дэманстравалі сваю жыццяздольнасць. Але мы жывем у свеце іншых маральных уяўленьняў, несумесных з разбуральнымі дзеяннямі духоўных і матэрыяльных каштоўнасцяў. Здаецца, што надыйшоў ужо час гэта ўлічваць.

Каб прыпыніць разбурэнне гістарычных мясцін горада і асабліва яго гістарычнага цэнтара, не будавач на могілках офісы, жылыя будынкi і гаражы, патрэбна пільная ўвага грамадзкасці. Каб гэта не ператварылася ў перашкоду ўсялякай стваральнай дзейнасці, неабходна, каб гэта было раней, аднавіць працу незалежнай грамадзкай камісіі пры гарвыканаме ў складзе адмыслоўцаў, навукоўцаў, прадстаўнікоў грамадзкасці, што зацікаўлены ў захаванні культурна-гістарычнай спадчыны нашага горада.

Валянцін Ярлоў,
старшыня гар. рады ЛГБМ

За графіці больш не саджаюць!

У Віцебску прайшоў судовае працэс над стваральнікамі палітычных графіці.

На лаве падсудных апынуўся непаўналетні Юрась Землякоў. Увечары 16 лютага ён зрабіў на агароджах алейнага завода некалькі патрыятычных і антыпрэзідэнцкіх надпісаў, пратэстуючы супраць антыбеларускай палітыкі, якую праводзіць Расія і цяперашні менскі рэжым. Акцыю юнака заўважылі, і ён быў затрыманы на нейкі час. Паводле Адміністрацыйнага кодэкса школьніка абвінавачалі ў дробным хуліганстве.

11 красавіка ў Першамайскім раённым судзе адбыўся разгляд справы. На працэсе падсудны падк-

рэсліў, што здзейсніў свой учынак, каб выказаць нязгоду зь дзеяннямі ўладаў, якія ідуць на збліжэнне з Масквой, ня ўлічваючы тых пагроз, што нясе нашай краіне Саюз з Расеяй.

Адвакат Валянціна Польнікава развіла думку свайго падабароннага, зьвярнуўшы асаблівую ўвагу на тое, што беларускае грамадства моцна хвалюецца баявымі дзеяннямі на Каўказе. Далейшая інтэграцыя можа прывесці да таго, што беларускія жаўнеры будуць накіраваныя на вайну ў Чачню. Менавіта трывога за свой лёс і будучыню беларускага народу падштурхнулі маладога чалавека да напісаных графіці. Лёзунгі на сьценях

не нанеслі якой-небудзь сур'ёзнай матэрыяльнай шкоды і пагэтаму абаронца прапанавала спыніць справу Юрася Землякова за малазначнасцю.

Аднак судзьдзя Галіна Зазюла прытрымлівалася крыху іншага меркавання. Яна прысудзіла юнака да штрафу ў памеры адной мінімальнай зарплаты (2200 рублёў).

Магчыма, вынікі працэсу былі б іншымі, калі б у судзе былі выслуханыя довады прадстаўніка праваабарончага цэнтара «Вясна» Міхала Паўлава. Яму не дазволілі выступіць у якасці грамадзкага абаронцы, бо ён, на думку судзьдзі, ня меў адпаведных для гэтага дакументаў.

Юрась Сыцяпанай

Дэмакратаў хвалюе аўтарытэт “сілавікоў”

4 красавіка Віцебская абласная каардынацыйная рада дэмакратычных партый і грамадзкіх аб'яднанняў, у якую уваходзяць найбольш значныя і ўплывовыя палітычныя сілы і структуры няўрадавага сектара рэгіёну, разгледзіла факт затрымання 25 сакавіка ў Віцебску дэпутата Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13 склікання, карэспандэнта газеты “Народная воля” Валерыя Шчукіна.

Каардынацыйная рада адзначыла, што спадар Шчукін быў незаконна затрыманы супрацоўнікамі міліцыі ў час выканання сваіх прафесійных абавязкаў журналіста, а затым арыштаваны на 10 сутак паводле рашэння суда Чыгуначнага раёна Віцебска. У ходзе судовага працэсу Валерыя Шчукін быў пазбаўлены права на юрыдычную дапамогу. Апроч таго, суд праходзіў закрыта, на яго не выклікалі сведкі з боку затрыманага журналіста. Усё гэта, на думку чальцоў Каардынацыйнай рады, зьяўляецца парушэннем адпаведных законаў ды падрывае аўтарытэт віцебскіх правахоўных органаў.

Рэгіянальная Каардынацыйная рада выказала абурэнне дзеяннямі ахоўнікаў правапарадку, рашэннем Чыгуначнага раённага суда горада Віцебска і накірвала ў абласную пракуратуру заяву з просьбай разгледзіць названыя факты парушэння заканадаўства.

Кадры вырашаюць усё

1 красавіка ў Віцебскай абласной арганізацыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная грамада) адбыліся кадравыя змены.

Партыйная канфэрэнцыя, на якой прысутнічалі 30 дэлегатаў ад абласнога цэнтра, Оршы, Наваполацка, Гарадка, Лёзна і іншых мясцін, абрала новым кіраўніком віцэ-лідэра Анатоля Гнеўча. Дзеля актывізацыі працы абласной структуры БСДП (НГ), сацыял-дэмакраты ўтварылі камітэт зь сямі прадстаўнікоў найбуйнейшых гарадзкіх і раённых арганізацый партыі.

Уладар перастараўся

Віцебская гарадская рада партыі БНФ распаўсюдзіла заяву з нагоды менскіх падзей 25 сакавіка.

У ёй віцебская фронтакцыя выказалі ўпэўненасць, што “жорсткая сілавая акцыя была запланаваная, як калісьці і вайна ў Чачні, для падвышэння рэйтыngu Пуціна”. Гэта кандыдат на прэзідэнцкі фатэль “выдатна згуляў ролю абаронцы расейскіх журналістаў”. “Расейская партыя ўлады яшчэ раз добра скарысталася беларускімі падзеі ў якасці выбарчай агіткі”, — лічаць прадстаўнікі гарадзкой рады БНФ.

Але ж беларускі ўладар перастараўся, выслужваючыся перад Масквой. На думку віцебскіх бээнэфаўцаў, “сотні пачырпелых грамадзянаў ёсць паказчыкам гістарычнай рэакцыі нелегітымнага правадыра на падзеі вясны гэтага года. Гэта няўключныя целарухі чалавека, які сам сябе завеў у палітычны тупік і прывёў нашу краіну да апошняга рысы зьбяднення”.

Сённяшняя беларуская ўлада паказала менскім пабоішчам, што ніякіх перамоваў, свабодных і справядлівых выбараў ня будзе, — робяць выснову віцебскія прыхільнікі Фронту. Гарадская рада БНФ заклікала міжнародную супольнасць “не прызнаваць выбары, заплянаваныя Лукашэнкам, як свабодныя і справядлівыя, а іх вынікі — як сапраўднае волевыяўленне беларускага народу”.

Улада contra Шчукіна

Валерыя Шчукін стаў, напэўна, апошнім беларускім журналістам, якога абвінавочвалі ўлады да таго, як пераследавалі за спробу асвятліць падзеі 25 сакавіка.

На Дзень Волі Шчукін знаходзіўся ў камандзіроўцы ў Віцебску, дзе быў схоплены міліцыяй. 20 красавіка ён зноў завітаў у наш горад. Аднак не па добрай волі. Ён прыхаў на суд Дэпутата Вярхоўнага Савета 13 склікання, карэспандэнта газеты “Народная воля” Валерыя Шчукіна абвінавачваў паводле аднаго з артыкулаў Адміністрацыйнага кодэкса за спробу зладзіць несанкцыянаваную вулічную акцыю.

У пачатку красавіка па гэтай справе прайшло першае судовае паседжанне. Яно было закрытым і адбывалася ў сыненна Чыгуначнага РАУС. Сюды прама з-за кратаў быў дастаўлены спадар Шчукін, 27 сакавіка асуджаны на арышт за непадпарадкаванне міліцыянтам на Дзень Волі.

Падсуднаму быў прадастаўлены адвакат. Аднак Шчукін не пагадзіўся з такой прапановай і склаў хадаініцтва аб замене дзяржаўнага абаронцы на свайго адваката Тацыяну Вардомскую. Судзьдзя Святлана Туфан была вымушаная перанесці судовае паседжанне на 12 красавіка, а сп. Шчукін атрымаў волю пасля 10-дзённай “адсідкі” ў прыёмніку-размеркавальніку.

Наступныя — ужо адкрытыя — судовыя паседжанні праходзілі ў будынку Чыгуначнага раённага суда. Разгляд справы журналіста прыцягнуў увагу грамадзкасці. Ход працэсу адсочвала прадстаўніца Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе. Падсудны выказаў катэгарычную нягоду з абвінавачаннем. Ён неаднаразова падкрэсліваў, што выконваў 25 сакавіка свой прафесійны абавязак.

Судзьдзя ўважліва прапрацавала ўсе дэталі справы, апытаўшы 12 і 20 красавіка восем сведкаў, у тым ліку 5 міліцыянтаў, што затрымлівалі спадара Шчукіна 25 сакавіка.

21 красавіка сп-ня Туфан вынесла рашэнне, паводле якога судовы пераслед журналіста спыняецца за адсутнасцю падзей і складу правапарушэння. Суд зняў з В. Шчукіна абвінавачанні ў арганізацыі на Дзень Волі ў Віцебску недозволенай вулічнай акцыі.

Старонку падрыхтаваў Юрыя Сьцяпанавіч

Расклад працы Беларускай службы радыё «Свабода» з 26 сакавіка 2000 года

ЧАС	ЧАСТОТЫ	ХВАЛІ
18.00 – 19.30	7295 кГц	41 м
	9610 кГц	31 м
	11725 кГц	25 м
22.00 – 23.30	15565 кГц	19 м
	6105 кГц	49 м
	9535 кГц	31 м
06.00 – 07.00	9750 кГц	31 м
	11865 кГц	25 м
	6065 кГц	49 м
07.00	7295 кГц	41 м
	9635 кГц	31 м
	9750 кГц	31 м

п/с 111, г. Менск-5, 220005, Беларусь;
Vinohradská 1, Praha 110 00, Чэхія.

Праваабарончая калонка

Уладзімір Валжанкоў, жыхар г. Віцебска, абвінавачаны ў здзяйсненні злачынства па арт. 201 ч. 2 (злоснае хуліганства), арт. 87 ч. 3 (тайны крадзёж маёмасці), арт. 88 КК РБ вырокам Першамайскага суда г. Віцебска ад 13.10.1999г. атрымаў тры з паловай гады пазбавлення волі з адбываннем тэрміну ў калоніі ўзмоцненага рэжыму.

18.10.1999г. бацькі асуджанага накіравалі ў пракуратуру Віцебскай вобласці заяву, сыцьвярджаючую, што ў перыяд следчых дзеянняў з 24 па 28 верасня 1999г. да іхнага сына следчымі Першамайскага РАУС г. Віцебска Лапавухам С., Драздовым С., Капусцінскім М., Сяргеевым Д. былі прыменены фізічныя і псыхічныя ўздзеянні. Яны заяўляюць, што ў ноч з 24 на 25 верасня 1998г. згаданыя супрацоўнікі РАУС зьбівалі Уладзіміра, травілі газам з табельных балёнчыкаў. Маці Валжанкова паказвае, што знаходзілася ў гэты час у будынку РАУС і ўсё чула.

28 верасня Валжанкова адпусцілі дадому. Пры аглядзе бацькамі зафіксаваныя крывападцікі і пашкоджаныя скураныя покрываў на грудзёх, паясыніцы, нагах і галаве.

29 верасня бацькі напісалі скаргу на дзеянні міліцыянтаў у Кастрычніцкую пракуратуру. Валжанкоў быў агляджаны судовымі-медыцынскімі экспертамі. 8 снежня прыйшоў адказ з пракуратуры – у звадзеным крымінальнай справы адмоўлена. Бацькі сыцьвярджаюць, што пасля гэтай скаргі пачаліся пагрозы ад міліцыянтаў Драздова С. і Сяргеева Д.

Па меркаванні бацькоў, паказаныя з абвінавачваных атрыманы незаконным шляхам з ужываннем катаванняў і яны намераны дамагацца перагляду выroku суда.

Надрыхтаваў М.Паўлай, Віцебскае аддзяленне Праваабарончага Цэнтру "Вясна"

БНФ «АДРАДЖЭНЬНЕ»

Кожны панядзелак а 19-й гадз.

Па адрасу: вул. Герцана, д. 10/7, трэці паверх, каб. 57.

Уваход са двара, там дзе шылда "Учебный пункт".

Тэлефон для кантактаў: 21-62-35 (Юрась, Кастусь).

Васіль Шалухін,

кіраўнік Віцебскай гарадской рады БНФ "Адраджэньне"

Пяцітысячнае!

18 красавіка пасьведчаньне сябры БНФ зь пяцітысячным юбілейным нумарам было ўрачыста ўручанае ў мястэчку Навасельня Дзяляўскага раёну настаўніцы беларускай мовы і літаратуры Ганне Дудар. Уручалі юбілейнае пасьведчаньне старшыня БНФ "Адраджэньне" і Партыі БНФ Вінцук Вячорка і яго намесьнік Вячаслаў Січчук.

"Асабліва прыємна, што актыўныя БНФ – гэта нашая нацыянальная інтэлігенцыя", – зазначыў Вінцук Вячорка.

Сустрэча

Старшыня БНФ Вінцук Вячорка ўдзельнічаў у сустрэчы Цэнтраў Плюралізму, якая праходзіла ў Тбілісі (Грузія) з 13 па 16 красавіка сёлета. У сустрэчы бралі ўдзел прадстаўнікі 20 краінаў.

На спатканьні з кіраўнікамі апазыцыйных партыяў краін блёку ГУАМ абмяркоўваліся пытаньні міжнароднай салідарнасьці барацьбітоў з таталітарнымі й аўтарытарнымі рэжымамі, а таксама пэрспектывы пашырэння блёку ГУАМ коштам Беларусі пасля яе дэмакратызацыі. В. Вячорка спаткаўся таксама з прадстаўнікамі чачэнскіх і касаварскіх грамадзкіх арганізацыяў, а таксама кубінскай палітычнай эміграцыі.

У сетку Цэнтраў Плюралізму ўваходзяць арганізацыі, паўсталыя ў краінах былога "сацыялістычнага лагэру" і ўтвораныя былымі дысydэнтамі. Сустрэчы Цэнтраў праводзяцца два разы на год і аб'ядноўваюць вядомых палітычных і грамадзкіх дзеячоў з Усходняй Эўропы, Амэрыкі, Азіі.

Кіраўніцтва БНФ наведала Баранавічы

18 красавіка старшыня БНФ "Адраджэньне" Вінцук Вячорка і Вячаслаў Січчук наведалі Баранавічы. Адбылася прамая лінія з чытачамі газэты "Intex-Press". На працягу дзвюх гадзінаў Вінцук Вячорка адказваў на пытаньні чытачоў. Незалежная прэса ў Баранавічах карыстаецца даволі вялікай папулярнасьцю. Наклад незалежных газэтаў "Intex-Press" і "Шаг" у суме – 28 тысячы. Таксама ў Баранавічах карыстаюцца папулярнасьцю незалежныя газэты "Брестский курьер" і Івацэвіцкая "Газэта для вас".

Пасля прамой лініі адбылася сустрэча Вінцука Вячоркі і Вячаслава Січчука з кіраўніцтвам і сябрамі мясцовай гарадской арганізацыі БНФ, дзе абмяркоўвалася правядзеньне "Вясны 2000" і разглядаліся актуальныя агульнапалітычныя пытаньні.

Прэсавая група БНФ "Адраджэньне" і Партыі БНФ

***

«Оплеуху каждому белорусу, который хочет видеть свою страну современным, демократическим европейским государством.» – так охарактеризовал посол США в Беларуси Даниэл Спекхард приговор к 6 годам лишения свободы с конфискацией имущества, который был вынесен 17 марта 2000 года Андрею Климову. Хотя приговор Климову вынесен по обвинениям в хищениях и служебном подлоге, США по прежнему считают, что основной причиной преследований Климова является его несогласие с политикой сегодняшнего руководства Беларусью. По мнению посла США, процесс над Климовым «еще раз подчеркнул то, в чём уверена большая часть белорусов – суды в Беларуси не являются независимыми».